

**П. Скоропадський. Українська Держава.
Внутрішня і зовнішня політика.
Зародження повстанського руху.
Кримські крайові уряди. Спроби приєднати Крим до
України**

План уроку

- ◆ П. Скоропадський. Українська Держава.
- ◆ Внутрішня і зовнішня політика.
- ◆ Зародження повстанського руху.
- ◆ Кримські крайові уряди. Спроби приєднати Крим до України

Гетьманський переворот

29 квітня в приміщенні київського цирку відбувався з'їзд хліборобів, на який прибуло понад 6 тис. делегатів з 8 губерній України. Павло Скоропадський залишався вдома і дізнавався про перебіг з'їзду через кур'єрів. Саме через останніх він дізнався, що критика політики Центральної Ради сягнула апогею, а тому цей момент видавався найкращим для початку дій. Скоропадський на автомобілі прибув на з'їзд і сів у бічній ложі. Після однієї з промов прозвучала пропозиція оголосити Скоропадського гетьманом. Присутні встали і вітали його як людину, якій випала доля взятися до керування країною у складний для неї час.

Цирк Крутікова

**Цирк
Крутікова**

Павло Скоропадський та делегати з'їзду

Після цього учасники з'їзду рушили на Софійський майдан для урочистого молебню, де нова влада отримала благословення від архієпископа Никодима.

В той же день, 29 квітня 1918 року Павло Скоропадський видав Грамоту до всього українського народу, в якій проголошувалося:

- ◇ Встановлення диктатури гетьмана Скоропадського до обрання всеукраїнського парламенту – Сейму
- ◇ Центральна та місцеві ради розпускалися, а міністри та їхні заступники, що представляли попередній український уряд, звільнялися з посад. Інші урядовці мусили виконувати свої функції.
- ◇ Усі постанови і розпорядження Центральної Ради, Тимчасового уряду Росії скасовувалися.
- ◇ Приватна власність проголошувалася підґрунтям культури і цивілізації. Встановлювалася повна свобода купівлі-продажу землі. У великих землевласників передбачалося відчуження ділянок землі за їх справжньою вартістю на користь хліборобів.
- ◇ Відкривався простір торгівлі, приватному підприємництву та ініціативі.
- ◇ Обіцялося відновити політичний, господарчий та суспільний порядок, забезпечити основні права громадян, зокрема, пролетаріату, та обрати на основі нового виборчого закону Український Сейм.

Грамота до Всього Українського Народу.

Громадяне України!

Всім Вам, козакі і громадяне України, відомі події посліднього часу, коли джерелом лилася кров краших синів України і знову відродившася Українська Держава стояла коло краю загибелі.

Спаслась Вона дякуючи могутньому підтриманню центральних держав, які, вірні своему слову, продовжують і по цей час боротись за цілість і спокій України.

При такій підтримці у всіх зродилась надія, що почнеться відбудовання порядку в Державі і економічне життя України віде врешті в нормальне русло.

Але надії ці не оправдалися.

Бувше Українське Правительство не здійснило державного будівання України, прозаяк було зовсім не здатне до цього.

Бешкетні й анархія продовжуються на Україні, економічна розруха і безробіття збільшуються і розповсюджуються з кожним днем і врешті для багатшої колись-то України встала грізна кара голоду.

При такому становищі, яке загрожує новою катастрофою Україні, глибоко скалихнуло всі трудові маси населення, які виступили з категоричним домаганням негайно збудувати таку Державну Владу, яка здібна була-б забезпечити населенню спокій, закон і можливість творчої праці.

Як вірний син України я рішив відкликнутись на цей поклик і взяти на себе тимчасово всю повноту влади.

Цією грамотою я оголошую себе Гетьманом всієї України.

Управління Україною буде провадитися через посередство призначеного мною Кабінету Міністрів і на остаточному обґрунтованні нижче долучених до цього законів про тимчасовий державний устрій України.

Центральна і Мала Ради, а також всі земельні комітети з иннішого дня розпускаються. Всі Міністри і товариші звільняються.

Всі лишні урядовці, працюючі в державних інституціях зістаються на своїх посадах і повинні продовжувати виконання своїх обов'язків.

В найближчий час буде видано закон устанавляючий порядок виборів до Українського Союзу.

До цього я буду твердо стояти на сторожі порядку і законности в Українській Державі, буду домагатись негайно виконання всіх дер-

жавних розпоряджень і буду підтримувати авторитет влади, не спиняючись ні перед якими самими крайніми мірами.

Права приватної власности—як фундаменту культури і цивілізації відбудовуються в новий мір і всі розпорядження бувшого Українського Уряду, а рівно тимчасового уряду російського відміняються і касуються. Відбудовується повна свобода по зробленню купчих по куплі-продажу землі.

Поруч з цим будуть прийняті міри по відчуженню земель по дієній їх вартости від великих власників, для наділення земельними участками малоземельних хліборобів.

Рівночасно будуть твердо забезпечені права робітничого класу. Особлива увага буде звернена на поліпшення правового становища і умов праці залізничників, котрі при виключно тяжких умовах ні на один час не кидали своєї відповідальної праці.

В області економічній і фінансовій відбудовується повна свобода торгу і відчиняється широкий простір приватного підприємства й ініціативи.

Передбачаю всю трудність стоючої переді мною праці і молю Бога дати мені силу, аби гідно виконати те, що я вважаю своїм обов'язком перед рідною Україною в сучасний виключний і критичний для неї час.

Мені далекі і чужі які-б то не були власні побудження і головною своєю метою я становлю користь і благо народу і всім дорогої нам України.

В цій свідомости кличу всіх Вас громадян і козаків України—без ріжниць національности і віросповідання—помогти мені і моїм працівникам і співробітникам в нашому загальному велико відповідальному ділі.

Гетьман Всєї України Павло Скоропадський.

Отаман Ради Міністрів М. Устимович.

29 квітня 1918 р. м. Київ.

Яким чином гетьман Скоропадський почав наводити порядок на території України? Чи вдалося це йому?

Гетьман зробив ставку на досвідчених чиновників. Була проведена адміністративна, судова реформа. Країною прокотилася хвиля арештів та розстрілів тих, хто ще нещодавно був на чолі ревкомів та місцевих рад, та конфісковував землі у поміщиків. Але так, як гетьман робив ставку на старих досвідчених чиновників, Українська держава дуже швидко відкотилася до дореволюційних часів. Чиновники творили свавілля. Часто заарештовували і страчували не лише селянських активістів, а й їх родичів.

Як гетьман реформував армію? Чи все йому вдалося?

Найбоєздатнішими підрозділами були Окрема запорізька дивізія, Сердюцька дивізія, галицький полк Січових стрільців, Сірожупанна дивізія. Функції поліції виконувала державна варта. Гетьман зробив спробу відродити українське козацтво. 16 жовтня 1918 року своїм універсалом гетьман відродив козацтво в Чернігівській, Полтавській губерніях та на Слобожанщині. Однак ці козацькі полки так і не вдалося сформувати.

Проаналізуйте аграрну політику гетьмана. Що передбачала аграрна реформа? Чому на вашу думку проти неї виступили і великі землевласники і малоземельні і безземельні селяни?

- ◇ Одразу після приходу до влади Павла Скоропадського великі землевласники почали повертати забрані в них за часів Центральної Ради землі. Для цього вони використовували каральні загони сформовані з німецьких і австрійських солдат. Окрім землі та реманенту поміщики вимагали відшкодування збитків завданих революцією. При чому часто вимагали більше ніж втратили. Окремі поміщики формували власні каральні загони з числа кримінальних злочинців.
- ◇ У липні 1918 року було опубліковано проект аграрної реформи Скоропадського. Він передбачав збільшення кількості землевласників за рахунок відчуження у великих землевласників землі по ринковій ціні, а потім перепродаж її селянам по 140-200 десятин землі. Передбачалося продавати землю лише «справжнім селянам хліборобам, які мали власні господарства з робочою худобою і реманентом.
- ◇ Більшість селян зустріла цю аграрну реформу гетьмана негативно. Негативно її сприйняли і великі землевласники, які не бажали позбавлятися землі навіть за викуп.

З Ким Українській державі вдалося встановити дипломатичні відносини?

Дипломатичні відносини були встановлені з Німеччиною, Австро-Угорщиною, Швейцарією, Туреччиною, Польщею, Фінляндією, Скандинавськими країнами та Кримом. Восени 1918 року дипломатичні відносини встановили з Францією, Англією, Румунією. Також підтримувалися дипломатичні відносини з Радянською Росією, Доном і Кубанню.

Чому широкі верстви населення поступово відвернулися від Скоропадського?

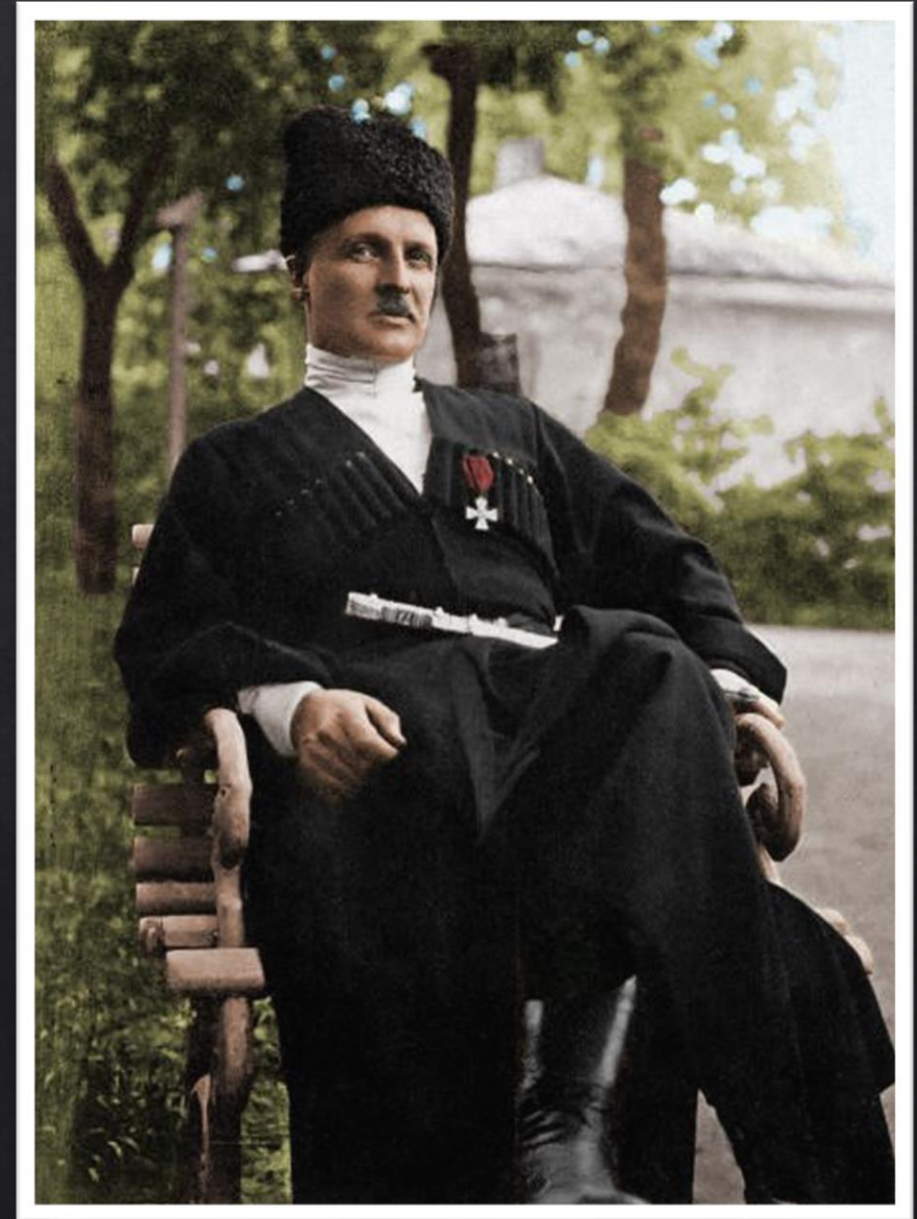
Тому, що Гетьман орієнтувався на великих землевласників та буржуазію. Також свавілля місцевих чиновників, повернення до дореволюційних порядків призвело до того, що широкі верстви населення відвернулися від Гетьмана.

100 гривень часів
української держави Скоропадського

Падіння гетьманату

Внаслідок революції в Німеччині та розростання повстанського руху Павло Скоропадський вирішив переорієнтувати свою політику в бік зближення з небільшовицькою Росією. 14 листопада 1918 року гетьман опублікував грамоту про федерацію України з небільшовицькою Росією. Був призначений новий уряд де переважали проросійські політики. Це стало останньою краплею в свідомості населення.

Висновок

- ◆ Отже, Гетьман Павло Скоропадський прийшов до влади в наслідок перевороту який підтримували заможні верстви населення та німецьке командування в Україні 29 квітня 1918 року.
- ◆ За короткий час перебування при владі (з травня по грудень, 7,5 місяців) гетьманським урядом було здійснено багато заходів для розбудови Української держави. Були встановлені дипломатичні відносини як з країнами Четверного союзу так і з країнами Антанти. Було запроваджено тверду стабільну грошову одиницю – гривню. Створено Академію наук України, відкривалися бібліотеки, школи. Почала розбудовуватися українська армія.
- ◆ Але під натиском широких верств населення, які були не задоволені вирішенням аграрного, робітничого питання та внаслідок того, що в Німеччині відбулася революція в листопаді 1918 року, гетьман був змушений зректися престолу та виїхати до Німеччини.